

№ 5-156/22від 9 лютого 2022 року**Міністерство освіти і науки України**

Асоціація міст України проаналізувала пропозиції щодо удосконалення формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами (далі – Формула), надані Міністерством освіти і науки на засіданні міжвідомчої робочої групи з вирішення питань забезпечення освітньою субвенцією закладів освіти у 2022 році, що відбулось 31 січня 2022 року, та повідомляє наступне.

АМУ підтримує підготовлені Міністерством пропозиції, зважаючи на те, що в них враховані пропозиції Асоціацією міст України щодо збільшення коефіцієнта іншого педагогічного персоналу та введення коефіцієнта для індивідуального навчання, подані у ході роботи в попередній робочій групі з удосконалення Формули.

Однак, для забезпечення видатків на заробітну плату педагогічних працівників у повному обсязі необхідно врахувати ще кілька показників, які дозволять привести Формулу у відповідність до чинного законодавства, що регулює питання організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

Так, у відповідності до статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (далі – Закон) кожен педагогічний працівник щороку зобов'язаний підвищувати свою кваліфікацію. На час його відсутності, відповідно до пункту 64 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом МОН від 15.04.93 р. № 102, адміністрація закладу зобов'язана вжити заходів для заміни відсутнього працівника. Проте, Формула не враховує видатків на заміну тимчасово відсутніх педагогічних працівників, що спричиняє до шкідливої практики неоплачуваних заміन.

Зважаючи на зазначене, АМУ пропонує ввести до формули додатковий коефіцієнт для визначення обсягу видатків на заміну тимчасово відсутніх педагогів.

Також, відповідно до наказу МОН від 20.02.2002 № 128, при вивченні окремих предметів класи підлягають поділу на групи. При цьому застосування коефіцієнту поділу класів на групи, який використовується у Формулі, не забезпечує потребу у повному обсязі. Зокрема для громад, у яких розрахункова наповнюваність класу (далі – РНК) більше 25 учнів, а також для тих громад, у яких функціонують заклади середньої освіти з поглибленим вивченням окремих предметів (у яких класи поділяються на три групи).

Зважаючи на зазначене, АМУ пропонує збільшити коефіцієнт поділу класу на групи при вивченні окремих предметів для громад з РНК більше ніж 25.

Окрім того, АМУ вважає за необхідне повернутись до буферного механізму, який був напрацьований попередньою робочою групою, і передбачав коригування обсягу освітньої субвенції в залежності від її обсягу на одного учня у 2021 році.

Застосований у Формулі буферний механізм, який коригує обсяг субвенції через наближення до РНК, яка застосовувалась у 2021 році, не вбачається обґрунтованим, оскільки минулорічна РНК була скоригована за допомогою буферів і значно відрізнялась від фактичної наповнюваності класів, що призвело до дефіциту коштів освітньої субвенції в багатьох громадах.

Також зважаючи на особливості функціонування шкільної мережі у громадах, розташованих поблизу лінії розмежування з тимчасово окупованими територіями Донецької та Луганської областей, вважаємо за необхідне знизити цим громадам РНК. Це дозволить не скорочувати освітню мережу й уникнути невиправданих ризиків для безпеки учнів під час довозення їх до іншого закладу освіти, у разі закриття найближчого.

Звертаємо увагу, що у Формулі для розрахунку обсягу освітньої субвенції використовується показник середньої заробітної плати вчителя, в якому не враховано анонсоване з 1 вересня 2022 року підвищення заробітної плати вчителів до 15 тисяч гривень. Тому АМУ наполягає на необхідності передбачення відповідного фінансового механізму реалізації такого підвищення.

Асоціація міст України також наголошує, що оптимізацію освітньої мережі, яка необхідна щоб забезпечити ефективне використання коштів освітньої субвенції, значно сповільнила прийнята влітку 2021 року зміна до статті 32 Закону. Так, відповідно до абзацу другого частини 2 статті 32 Закону громади зобов'язані оприлюднювати проект рішення про ліквідацію,

реорганізацію чи зміну типу закладу освіти в сільській місцевості за рік до прийняття такого рішення.

Разом з тим, можливість будь-яких змін в освітній мережі існує лише протягом нетривалого часу літніх канікул, у зв'язку із забезпеченням безперервності освітнього процесу. Зазначена норма унеможливорює оптимізацію мережі до початку нового навчального року для тих громад, які не оприлюднили свої проекти рішень у серпні 2021 року, та спричинить дефіцит освітньої субвенції й значні втрати місцевих бюджетів.

Зазначена норма у статті 32 Закону також не сприяє ефективному впровадженню реформи НУШ, якою передбачено приведення закладів середньої освіти до нових типів.

У зв'язку з цим, Асоціація міст України просить Міністерство освіти і науки України ініціювати зміни до статті 32 Закону та пом'якшити умови оптимізації закладів освіти в сільській місцевості, замінивши річний термін оприлюднення проекту рішення про майбутню реорганізацію, зміну типу чи ліквідацію на термін – у три місяці. Такі зміни дозволять громадам уникнути дефіциту освітньої субвенції у наступному 2022/23 навчальному році й здійснити трансформацію освітньої мережі відповідно до законодавства.

Асоціація міст України послідовно відстоює позицію що визначення обсягів освітньої субвенції в держбюджеті має відбуватися на чітких правових підставах: на основі Формули, затвердженої до прийняття держбюджету; за Формулою, яка дозволяє забезпечити потреби освітньої галузі громад в повному обсязі (забезпечення повної загальної середньої освіти не повинно залежати від спроможності громад), а також надає можливість підтримати мережу закладів освіти, що знаходиться в стані оптимізації.

Зважаючи на зазначене, Асоціація міст України, просить врахувати пропозиції при внесенні змін до Формули та сподівається на подальшу плідну співпрацю за-для забезпечення доступної та якісної освіти у кожній громаді.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН